

(6) כתובות נט.

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה גבי זבינא וכו' ופירות צידא: (ב) ד"ה לאומר וד"ה הכא נמי הד"א:

הגהות מוהר"ב

רנשבורג

א] בהר"ן ד"ה מי דמי כו' דהיינו לאחר י"ב חודש. נמחק מלות י"ב חודש וי"ב עשר שנים:

מוסף רש"י

מי לא קדשה. אם מכרה וחזר ולקחה (כתובות נט.). השתא בדיה היא. שיהי עשוי שלו וכי הכי דלעיל אקדשה השתא קדשה, כי אמר נמי מקדוש לקמיה קדשה (שם). הא לא דמי. מסקנא דקושיא רב פפא מי דמי כו'. התם גבי מכרתי לך אין לו עשוי בה לא גוף ולא פירות ואין אדם מקדש דבר שאינו שלו. הכא גופא צידה הוא והכי יקדשו דיי אמרה (שם). ע"ש הגירסא בגמ'. הא לא דמי. מסקנא דלתקפמה היא (שם). הא לא דמיא אלא כו' לעשר שנים. לא דמי לשהו שמשכנתי לך וזו פתח, אלא לאומר שדה זו שמשכנתי לעשר שנים, דאין צדו לפדותה ולהקדישה עכשיו, דקדשה. דהא שנו היא (שם ט:).

אמר ר' אילא ומה אילו אומר לחזרו שדה זו שאני מוכר לך. כלומר שעדיין היא צדו להקדישה שלא התלשמה לך מכל וכל: לכשאקחנה ממך. לכשאחזור ואקחנה ממך תקדיש: מי לא קדשה. מי לא חייל שם קדושה עלה לכשיקחנה מזה. הכא נמי גבי האי איתתא כי אמרה יקדשו ידי לעושיהן לאחר שתתגרש דודאי חיילא עלייהו שם קדושה: מי דמי. כלומר מי דמיא מילתא דאשה למילתיה דהאי גברא הכא האי גברא דמזגן שדה זו אכתי צדיה היא שעדיין לא מכרה ודיקא נמי דקתני שאני מוכר לך ולא קתני שמכרתי להכי יכול להקדישה לכשתחזור ותצא לרשותו: אצל. הא איתתא כי מקדשא מעשה ידיה כלום יש צידה שום כח והלכך אף על גב דאמר גבי מוכר שדה שיכול להקדישה לכשתצא לרשותו גבי אשה לא אמר: אלא. הא דאשה לא דמיא אלא לאומר כו' וכי הכי דהתם לא קדשה משום דלא קיימא שדה צרשומיה שהרי כבר מכרה הכא נמי לגבי הך איתתא לא קדשי מעשה ידיה: גבי זבינא פסיקא למילתיהו. דגופה (א) לפירות צידא דלוקח: גבי אשה מי פסיקא מילתא. מי הויה גופה לבעל והתם גבי אשה דינא היא דתיקדוש: הא לא דמיא

אלא לאומר לחזרו שדה זו שמשכנתי לך לכשאפדנה ממך תקדיש. דהתם לעדשה. כל אימת דצעי אהכי מני לאקדושה מהשתא: אשה צידה להסגרש. צתמיה. והואיל ואין צידה להתגרש לא חייל הקדש אמעשה ידיה לכשתתגרש: לאומר לחזרו שדה זו שמשכנתי לך לעשר שנים וכו' מי לא קדשה. דהשתא אין צידו לפדותה עד עשר שנים ולכשיפדנה קדשה דחייל עלה קדושה מהשתא (א): הכא נמי גבי אשה אף על גב דאין צידה לגרש עצמה כי מיגרשא חיילא קדושה על מעשה ידיה: הסס קיין. גבי שדה איכא זמן קצוב לעשר שנים וכיון דאיכא זמן קצוב דמי כאליו יש צדו לפדותה לאלתר: אשה מי יש לה קיוסא. לידע אימתי תתגרש: אלא

שדה שמשכנתי לך לכשאפדנה ממך תקדיש דקדשה משום דגופא דשדה צרשות מקדיש הוא אשה נמי דכוותה. והאי דנקט לכשאפדנה ממך משום דהקדש דמים הוא זה ואינו מפקיע מידי שעבוד הלכך אין ההקדש חל עד שיפדנה. וההיא דאמרינן צפרק האומר משקלי עלי (ערכין כא). גבי המשכיר בית לחזירו והקדישו משכיר הדר בו מעלה שכן להקדש ופרכינן עלה היכי דר ציה צמעילה קאי כבר כתבתי צפרק השותפין (לעיל דף נו: ד"ה היכי) דלא קשיא דההיא צמשכיר בית סתם היא ולא בית מיוחד ומשום הכי מני משכיר להקדיש וגותן לו לשוכר בית אחר: מסקיף ליה רב שיא צריה דרב אידי מי דמי שדה זו צידו לפדותה. ומש"ה כי אמר לכשאפדנה ממך תקדיש קדשה דכל צדידו לאו כמחוסר מעשה דמי אשה צידה להתגרש צתמיה וכיון שאין צידה שיחול נדרה כשתרצה כי אמרה נמי לבי מגרשה לא חייל. ומקשו הכא אשה נמי צידה היא שיחול נדרה כל שעה ושעה שתרצה דהא קיי"ל כרז הונא דאמר [כתובות נט:] יכולה אשה שתאמר לבעלה איני נונית ואיני עושה יש לומר דרבי יוחנן צן גורי דאמר יפר לאו משום מה שהאשה חייבת לעשות לבעלה בכל שבע תחת מוונות קאמר דהיינו משקל חמש סלעים ציהודה שהם עשרה סלעים בגליל דאי משום הני צלחוד ליכא למימר שמה יגרשנה ותהא אסורה לחזור שהרי אפשר לבעל לומר מננה צכך אלא הכא צאוסרת כל הגאה שלה על בעלה עסקינן אפילו אותן שבע מלאכות שחייבת לעשות לו דהיינו טוחנת ואופה ומבצקת וכולהו אינן דהיינו דקאמר ותהא אסורה לחזור לו שאינה יכולה לשמשו צמלאכות הללו ומהני מלאכות לא כל הימנה להפקיע עצמה שאינן תחת מוונות שתאמר איני ציונית ואיני עושה הלכך אין צידה להפקיע עצמה מהן שלא תעשה אותן לבעלה אלא לאחר שתתגרש ומשום הכי אמרינן אשה צידה להתגרש צתמיה: הא לא דמיא. פירוש אלא אי מדמית לה להא דודאי דמיא לאומר לחזרו שדה זו שמשכנתי לך לעשר שנים תקדוש דקדשה אף על גב דאין צידו לפדותה קודם לעשר שנים אשה נמי אף על גב דאין צידה להתגרש קודם אסור: מי דמי קיין. גבי שדה איכא קיוסא לפדותה דהיינו לאחר א' שנים עשר חדש ומשום הכי מני מקדיש לה מעכשיו הכא לא קיין גבי אשה לית ליה קיוסא דשמה לא תתגרש הלכך דין הוא דלא ליהוי הקדש כי מגרשה כיון שהקדישה בעודה תחתיה: אלא

ואלו נדרים פרק אחד עשר נדרים

לה א מיי פ"ו מהל' ערכין וחמנין הלכי בט: לו ב מיי פ"ו מהל' ערכין וחמנין הלכה כו סגמ עשין קלב עוש"ע ק"מ סימן ריב סעף ט: לו ג ד מיי שם הלכה בט:

תוספות

אמר רבי אילא. שיעויה הוא ומה אילו האומר לחזרו וכו' מי לא קדשה. אם מכרה וחזר ולקחה נחול הקדש שהרי עכשיו שלו וכי הכי דלעיל אקדיש השתא קדשה כי נמי אמר דקדוש לקמיה קדוש: הא לא דמיא. מסקנא דקושיא היא ולרב הונא צדיה דר"ן: לכשאקחנה תכדיש דלא קדשה. למ"ד אין אדם מקדיש דבר שלא בה עולם: ומשני מי דמי גבי זבינא פסיקא למילתיהו. שאין לו לא גוף ולא פירות ואין אדם מקדיש דבר שאינו שלו ולא דמי דהתם גופא ופירא צידא דלוקח הכא גופא צידה הוא: הא לא דמי. מסקנא דלתקפמה הוא: לאומר שדה שמשכנתי לך. סתם:

פירוש הרא"ש

א"ר [אילא]. אין הכי נמי דקדשה: מי לא קדשה. אם מכרה וחזרה ולקחה: הא לא דמיא. מסקנא דפירכה היא: לכשאקחנה מבכר דלא קדשה. למ"ד אין אדם מקדיש דבר שלא בה עולם: גבי זבינא פסיקא מילתיהו. שאין לו בה לא גוף ולא פירות: גבי אשה מי פסיקא מילתא. הגוף הוא שלה אלא שמשועבד לבעל מעשה ידיה הלכך יכולה להקדישה: הא לא דמיא. מסקנא דלתקפמה היא: אשה אין בודה להתגרש. הלכך אי מדמית לה להא לא מני לאקדושי: הא לא דמיא. אלא להיכא שקבעו זמן למשכנתא שאין צדו לפדותו צתוך הומו ואפילו הכי יכול להקדיש וה"ה בצאשה נמי: אשה מי אית לה קיוסא. לעולם אין צידה להתגרש:

אמר רבי אילא ומה אילו האומר לחזרו שדה זו שאני מוכר לך לכשאקחנה ממך תקדיש מי לא קדשה. הא דפשיטא ליה לרבי אילא דכה"ג קדשה לאו מממני ומממניתא שמיע ליה הכי אלא צברא דנפשיה קאמר דודאי קדשה ומדמי ליה הכי דנהי דודאי צבירא ליה דטעמא דקדשה מפני צברשותו היא עכשיו דהא כשמכרתי לך איהו גופיה מודה דלא קדשה אפ"ה צבירא ליה דקונס שאני עושה לפיך להא דמיא דלא דמי לאומר לחזרו שדה שמכרתי לך דלא קדשה משום דצבירי פסיקא מילתא כדאמרינן לקמן דגופא ופירא ציד לוקח מה שאין קן אשה דכיון דגופא צידה הוא ומעשה ידיה היא שמוכה בכל יום לבעל כשדה זו שאני מוכר לך עדיף מיינה צדידו להקדיש עכשיו קונס דאשה נמי אית ציה חד דלמעליה טפי משדה משום דצבדה צין שעת הקדשו לשעה שיחול דהיינו לכשיקחנה יש זמן שהשדה יוצא מרשות מקדיש לגמרי גופא ופירא מה שאין קן גבי אשה שגופה לעולם צרשומיה הוא ומשום הכי צבירא ליה דכי היכי דצבדה זו שאני מוכר לך לכשאקחנו ממך תקדיש קדשה אשה נמי כי אסרה מעשה ידיה על בעלה לבי מגרשה חייל כך נראה צעני. ואפי' הכי אתקיף

ליה רבי ירמיה דלא דמי דלמא האי דל דאיכא צבדה למעליהו דמני מקדיש לה מהשתא עדיף טפי מההוא דל דאיכא צבדה דגופה צידה הוא דמאי נפקא מינה כיון דלא מציא לאסור שיחול אסורה עכשיו עד שתתגרש הא לא דמיא אלא לאומר לחזרו שדה זו שמכרתי לך לכשאקחנה ממך תקדיש דלא קדשה משום שאין צדו להקדישה עכשיו ואשה נמי דכוותה היא: מסקיף לה רב פפא מי דמי גבי זביני פסיקא מילתא. נהי דודאי שפיר קא דחית דליכא למיגמר אשה משדה זו שאני מוכר לך דלא דמיין כדקאמרת אפ"ה מצי דבעית למפשט לאדיך גיסא דלא חייל קונס ידיה משדה זו שמכרתי לך ליתא דגבי זביני פסיקא מילתא דגופה דשדה ופירא ציד לוקח ומשום הכי לא קדשה אצל גבי אשה כיון דגופה צידה הוא איכא למימר דקדשה ואדרבה איכא למיפשט הכא דקדשה מהאומר לחזרו שדה שמשכנתי לך לכשאפדנה ממך תקדיש הוא אשה נמי דכוותה. והאי דנקט לכשאפדנה ממך משום דהקדש חל עד שיפדנה. וההיא דאמרינן צפרק האומר משקלי עלי (ערכין כא). גבי המשכיר בית לחזירו והקדישו משכיר הדר בו מעלה שכן להקדש ופרכינן עלה היכי דר ציה צמעילה קאי כבר כתבתי צפרק השותפין (לעיל דף נו: ד"ה היכי) דלא קשיא דההיא צמשכיר בית סתם היא ולא בית מיוחד ומשום הכי מני משכיר להקדיש וגותן לו לשוכר בית אחר: מסקיף ליה רב שיא צריה דרב אידי מי דמי שדה זו צידו לפדותה. ומש"ה כי אמר לכשאפדנה ממך תקדיש קדשה דכל צדידו לאו כמחוסר מעשה דמי אשה צידה להתגרש צתמיה וכיון שאין צידה שיחול נדרה כשתרצה כי אמרה נמי לבי מגרשה לא חייל. ומקשו הכא אשה נמי צידה היא שיחול נדרה כל שעה ושעה שתרצה דהא קיי"ל כרז הונא דאמר [כתובות נט:] יכולה אשה שתאמר לבעלה איני נונית ואיני עושה יש לומר דרבי יוחנן צן גורי דאמר יפר לאו משום מה שהאשה חייבת לעשות לבעלה בכל שבע תחת מוונות קאמר דהיינו משקל חמש סלעים ציהודה שהם עשרה סלעים בגליל דאי משום הני צלחוד ליכא למימר שמה יגרשנה ותהא אסורה לחזור שהרי אפשר לבעל לומר מננה צכך אלא הכא צאוסרת כל הגאה שלה על בעלה עסקינן אפילו אותן שבע מלאכות שחייבת לעשות לו דהיינו טוחנת ואופה ומבצקת וכולהו אינן דהיינו דקאמר ותהא אסורה לחזור לו שאינה יכולה לשמשו צמלאכות הללו ומהני מלאכות לא כל הימנה להפקיע עצמה שאינן תחת מוונות שתאמר איני ציונית ואיני עושה הלכך אין צידה להפקיע עצמה מהן שלא תעשה אותן לבעלה אלא לאחר שתתגרש ומשום הכי אמרינן אשה צידה להתגרש צתמיה: הא לא דמיא. פירוש אלא אי מדמית לה להא דודאי דמיא לאומר לחזרו שדה זו שמשכנתי לך לעשר שנים תקדוש דקדשה אף על גב דאין צדו לפדותה קודם לעשר שנים אשה נמי אף על גב דאין צידה להתגרש קודם אסור: מי דמי קיין. גבי שדה איכא קיוסא לפדותה דהיינו לאחר א' שנים עשר חדש ומשום הכי מני מקדיש לה מעכשיו הכא לא קיין גבי אשה לית ליה קיוסא דשמה לא תתגרש הלכך דין הוא דלא ליהוי הקדש כי מגרשה כיון שהקדישה בעודה תחתיה: אלא

אלא